

Doorgaande leerlijn voor begaafde en excellerende leerlingen van po naar vo

Met deze screeningslijst krijgt u meer inzicht in de visie van uw school op een warme overdracht van begaafde en excellerende leerlingen die vanuit het primair onderwijs op uw school komen. De in het primair onderwijs ingezette talentenlijn kan daardoor geborgd en ook verder ontwikkeld kan worden.

Deze lijst helpt u om:

- doelgericht te werken aan de doorgaande lijn voor begaafde en excellerende leerlingen;
- het aanbod voor begaafde en excellerende leerlingen op uw school in kaart te brengen;
- meer inzicht in de ambities van uw school te krijgen en deze te verfijnen.

Er wordt gebruik gemaakt van de volgende fasen uit de PDCA (**Plan, Do, Check, Act**) cyclus, daarbij is een onderverdeling gemaakt van vijf subthema's:

1. Leerling: hoe krijgen we de nieuwe leerlingen in beeld? Dit is een onderdeel van de **Act** en **Plan** fase.
2. Visie/plan: wat willen wij hen bieden? Dit is een onderdeel van de **Plan** fase.
3. Hoe? De aanpak. Dit is een onderdeel van de **Do** fase.
4. Resultaten: hoe volgen wij de resultaten? Dit is een onderdeel van de **Do** fase.
5. Borgen/verbeteren: hoe evalueren we en stellen we ons plan waar nodig bij? Dit is een onderdeel van de **Check** en **Act** fase).

Door het aankruisen van stellingen in de mate van toepasbaarheid worden de sterke punten en eventuele knelpunten zichtbaar.

Act =>> Plan

 Hoe krijgen we de nieuwe leerlingen in beeld?	zeer mee eens	mee eens	neutraal	niet eens	zeer oneens	Ontwik- kelpunt	N.v.t.
Wij maken optimaal gebruik van alle beschikbare subjectieve en objectieve gegevens, zoals OKR (onderwijskundig rapport), het advies en het Cito LOVS van de basisschool, handelingsplannen, sociaal-emotionele ontwikkeling, gegevens over een aangepast onderwijsprogramma van de leerling (zoals versnellen, verdiepen, enz.) en eventuele testgegevens zoals deze later voortkomen uit de groepsscreening in klas 1.							
Wij voeren (intake)gesprekken met de leerling, ouders en met de basisschool van de leerling.							
Wij zorgen ervoor dat wij over eventuele gegevens van (externe) specialisten en eventuele extra begeleiders beschikken.							
De verzamelde gegevens worden (door de mentoren) samengevat zodat er een helder beeld ontstaat van het doorlopen traject op de basisschool.							
Wij weten over welke specifieke leerbehoeftes en talenten de leerlingen beschikken.							
Wij hebben inzicht in factoren die verdere talentontwikkeling van de individuele leerling kunnen belemmeren.							
Er zijn procedures vastgesteld ten behoeve van een goede overdracht met een daaraan gekoppeld tijdpad.							
De betrokken docenten, mentoren, begaafdheidscoördinatoren zijn op de hoogte van de procedures en het tijdpad.							
Een half jaar na de overdracht vindt een terugkoppeling plaats van de leerlinggegevens aan de basisschool om de procedure te evalueren en eventueel bij te stellen.							

Plan

2 Visie/plan Wat willen wij hen bieden (visie/plan)?	zeer mee eens	mee eens	neutraal	oneens	zeer oneens	Ontwik- kelpunt	N.v.t.
Wij hebben een duidelijke visie op talentontwikkeling geformuleerd.							
Wat wij doen m.b.t. onderwijs aan begaafde en excellerende leerlingen sluit aan bij onze schoolbrede visie op onderwijs (inclusief onze visie op (hoog)begaafdheid en talentontwikkeling).							
Wij hebben ambities voor de komende jaren helder geformuleerd en gecommuniceerd, ook de vakdocenten weten welke dat zijn.							
De toeleverende basisscholen zijn bekend met deze visie en kunnen ouders en leerlingen correct hierover voorlichten.							
Wij zorgen ervoor dat de informatie die de basisscholen over het aanbod op onze school hebben up-to-date blijft.							
Wij onderhouden nauwe banden met de basisscholen en dragen zorg voor een optimale samenwerking, doorgaande leerlijnen en uitwisseling van expertise.							
Wij helpen basisscholen om begaafde en excellerende leerlingen in groep 7/8 een passend aanbod te bieden.							
Dit aanbod sluit goed aan bij onze eigen visie op begaafdheid en talentontwikkeling en helpt toekomstige leerlingen eerder hun draai te vinden op onze school.							
Wij streven naar een warme overdracht voor alle leerlingen tussen leerkracht groep 8 en de brugklasmentor.							

Do

3 Hoe? Hoe gaan wij dat doen?	zeer mee eens	mee eens	neutraal	oneens	zeer oneens	Ontwik- kelpunt	N.v.t.
Overdrachtsgesprekken met basisscholen zijn eerder regel dan uitzondering.							
We stellen duidelijke, heldere prioriteiten voor de komende periode ten aanzien van de overdracht en het aanbod voor begaafde en excellerende leerlingen in de eerste klas.							
We communiceren deze prioriteiten naar alle betrokkenen.							
We halen onze inspiratie ook bij anderen vandaan (bijvoorbeeld van andere scholen).							
Er wordt scholing gevolgd, daar zijn afspraken over gemaakt.							
We benutten collega's met specifieke expertise en competenties optimaal.							
Er is een coördinator die het tijdpad, het draaiboek in de gaten houdt en anderen indien nodig aanspreekt.							
We leggen onze activiteiten vast in een plan van aanpak, in een draaiboek dat voor alle collega's inzichtelijk is.							
We weten hoe we een breed draagvlak voor onze plannen kunnen creëren bij leerlingen, ouders, collega's, schoolleiding en relevante werkgroepen.							
We zorgen voor een goede communicatie naar alle betrokkenen (mailing, website, schoolgids).							
Wij zorgen ervoor dat onze lesmethoden geschikt zijn voor deze doelgroep.							
Wij zorgen voor voldoende middelen en begeleidingsmogelijkheden om verrijkend en gedifferentieerd onderwijs vorm te geven.							

De schoolleiding vervult een belangrijke rol bij het invoerings- of verbeteringsproces (bijv. stimuleren door opbrengstgerichte cultuur, enthousiasmeren, ruimte en podium aan talent geven, aansturen waar nodig, faciliteren).							
We zorgen dat we op de hoogte blijven van de nieuwste ontwikkelingen. (Wie, wanneer, hoe wordt het gecommuniceerd?)							
Wij zorgen ervoor dat onze wijze van signaleren, screenen, toetsen en volgen van de leerlingen geheel volstaat.							
Basisscholen weten wie bij ons op school het aanspreekpunt/ de kartrekker is.							

Do

3 Hoe? Hoe zorgen we voor voldoende deskundigheid?	zeer mee eens	mee eens	neutraal	oneens	zeer oneens	Ontwik- kelpunt	N.v.t.
Docenten die over onvoldoende competenties beschikken op het gebied van talentontwikkeling en (hoog)begaafdheid worden bij ons ondersteund en geschoold.							
Beginnende docenten worden op het begaafdenbeleid gewezen en geschoold.							
Indien nodig worden de mentoren (na)geschoold.							
Wij leren van elkaar en anderen, we maken onderdeel uit van lerende netwerken.							
Begeleiders van begaafde en excellerende leerlingen bij projecten zijn geschoold op het gebied van talentontwikkeling en (hoog)begaafdheid.							
Er zijn relaties met instellingen of deskundigen buiten de school (3elijns zorg) waarop een beroep gedaan kan worden.							
(Na)scholing is geborgd.							

Do**4**

Resultaten?

Hoe volgen wij de resultaten?

	zeer mee eens	mee eens	neutraal	oneens	zeer oneens	Ontwik- kelpunt	N.v.t.
We zorgen dat we een goed beeld hebben van wat wij moeten weten en kunnen om de activiteiten t.b.v. (hoog)begaafdheid en talentontwikkeling uit te kunnen voeren en de doelen te halen. (bijv. t.a.v. deskundigheid, wijze van resultaten interpreteren, differentiëren etc.)							
We weten wat nodig is voor de invoering of verbetering op onze school (bijv. methoden en materialen, competentiebevordering, wijze van begeleiding aanpassen, drempels om te excelleren weghalen, extra taken en functies, attitudeverandering, facilitering, welke ICT aanpassingen, bevorderen van gunstig leerklimaat, vormen van beloning en competitie invoeren, ondersteuning en expertise organiseren, lerende netwerken vormen).							
De samenwerking binnen school wordt gestimuleerd en vormgegeven om de verbeteringen door te voeren: <ul style="list-style-type: none"> • directe feedback en reflectie via intervisie, coaching, sectievergaderingen of werkgroepoverleg; • resultaatgerichte gesprekken met leraren over de voortgang en de resultaten; • studiebijeenkomst. 							
Wij betrekken de ouders voldoende bij het onderwijs aan deze leerlingen en evalueren het onderwijs met hen.							
De mentoren hebben een goed en regelmatig contact met de ouders.							
Er kunnen aanvullingen op het reguliere curriculum worden gemaakt om het onderwijs aan begaafde en excellerende leerlingen in klas een in aansluiting op het aanbod van de basisschool om de doorgaande leerlijn te borgen.							

Contacten met basisscholen in de regio worden (opnieuw) aangehaald en er wordt een gezamenlijk plan opgesteld.							
Continuering van de doorgaande lijn wordt verder geborgd doordat de leerling dezelfde mentor, begaafdheidscoördinator/-begeleider houdt die de (nieuwe) docenten inlicht.							
Wij vergelijken onze verwachting van de begaafde leerlingen (ontwikkelingsperspectief) met de resultaten van deze leerlingen. En hoe verbinden wij ons verdere handelen daaraan?							
Het volgen-analyseren-interpreteren-(aanpassen van de) lesstof / begeleiding en weer volgen van de leerling is bij ons een cyclisch, opbrengstgericht proces.							

Check ==> Act

5 Borgen/ verbeteren	Hoe borgen en verbeteren wij ?	zeer mee eens	mee eens	neutraal	oneens	zeer oneens	Ontwik- kelpunt	N.v.t.
	<i>Hoe evalueren we de resultaten (tenminste jaarlijks)?</i>							
	Wij zorgen dat de onderwijsaanpassingen gerealiseerd zijn. De kwaliteit is goed							
	Wij zorgen dat de geplande tijd besteed is aan de begaafde en excellerende leerling.							
	De begeleiding van de leraren is volgens plan gerealiseerd.							
	Voor een goede communicatie intern en extern (ouders, bestuur, collega's etc.) wordt gezorgd.							
	Wij analyseren de op- en afstroomgegevens ten opzichte van het basisschooladvies en koppelen dat terug aan de directies van de aanleverende basisscholen.							
	Wij realiseren en borgen het plan voor een warme overdracht.							

5 <small>Borgen/ verbeteren</small>	Hoe borgen en verbeteren wij? <i>Hoe volgen we de ontwikkeling van de leraren/het team?</i>	zeer mee eens	mee eens	neutraal	oneens	zeer oneens	Ontwik- kelpunt	N.v.t.
	De competenties op het gebied van talentontwikkeling en (hoog)begaafdheid van het docententeam worden in beeld gebracht en gevolgd.							
	Docenten worden gestimuleerd om zich verder te ontwikkelen.							
	Docenten krijgen de ruimte en worden gefaciliteerd om zich verder te ontwikkelen.							

5 <small>Borgen/ verbeteren</small>	Hoe borgen en verbeteren wij? <i>Hoe brengen we tevredenheid en voortgang in beeld?</i>	zeer mee eens	mee eens	neutraal	oneens	zeer oneens	Ontwik- kelpunt	N.v.t.
	We meten jaarlijks de tevredenheid bij leerlingen en ouders.							
	We meten jaarlijks de tevredenheid en motivatie bij docenten.							
	We meten jaarlijks de tevredenheid en motivatie bij de basisscholen.							

5 <small>Borgen/ verbeteren</small>	Hoe borgen en verbeteren wij? <i>Wat kunnen we doen indien de opbrengsten niet gerealiseerd worden?</i>	zeer mee eens	mee eens	neutraal	oneens	zeer oneens	Ontwik- kelpunt	N.v.t.
	Wij passen doelen aan als deze te hoog/moeilijk zijn gebleken.							
	Wij zorgen ervoor dat docenten deskundiger worden.							
	Wij verbeteren de ondersteuning en facilitering van docenten.							
	Wij verbeteren de leerlingbegeleiding.							

Wij optimaliseren het contact met de basisscholen.							
Wij verbeteren de interne en externe communicatie.							
Wij verbeteren het aanbod en materialen.							
Wij verbeteren de organisatie van talentontwikkeling buiten de klas.							
Wij verbeteren de organisatie van talentontwikkeling in de klas.							
Wij verbeteren het draagvlak.							
Wij maken afspraken over hoe wij ons verantwoorden over de afgelopen periode.							

De QuickScan is gebaseerd op de Checklist bij 'Een doorgaande lijn PO - VO voor hoogbegaafde leerlingen'. Dit instrument is ontwikkeld door SLO en CPS in het kader van het Landelijke Informatiepunt Hoogbegaafdheid (Amersfoort, Enschede 2006). De scan is ook gebaseerd op de OntwikkelWijzer. Voor de verdere ontwikkeling van uw (hoog)begaafdenbeleid op school verwijzen we u naar de [online versie](#) van de OntwikkelWijzer op www.talentstimuleren.nl. Daar wordt u door de verschillende fasen geleid en geven interne links aanvullende, inspirerende informatie. U kunt hier tevens een uitgebreider werkdocument downloaden wanneer u de onderdelen per fase nauwkeuriger in kaart wilt brengen.

Daarnaast kan deze QuickScan een praktisch werkdocument zijn bij de kwaliteitskaart en handreiking 'Samen werken doorgaande lijn po-vo', uitgegeven door School aan Zet in 2012, ontwikkeld door Patty van Scherpenzeel. U vindt ze [online](#) op www.talentstimuleren.nl.